TétékásNyúz

XLVIII. félévfolyam 2. szám
2014. február 19.

http://issuu.com/tetekas_nyuz
http://nyuz.elte.hu

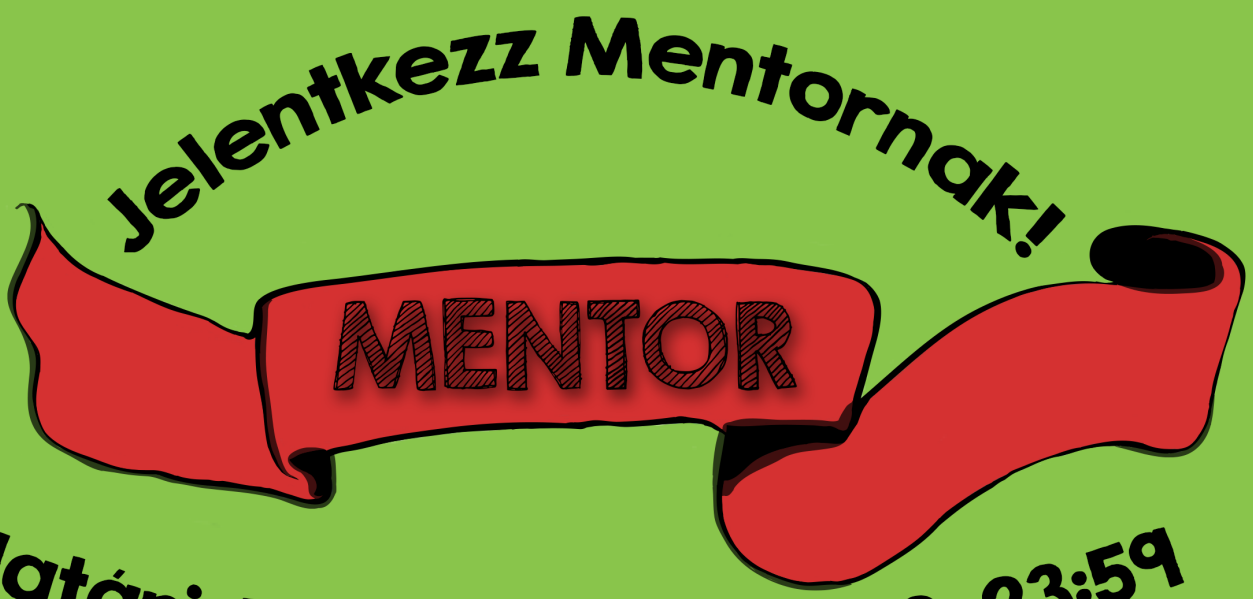

Jelentkezés: ttkhok.elte.hu/mentorjelentkezes

Leköszönés
Elnöki beszámoló
4-5. oldal

Bemutatkoznak az új tisztségviselők
6-7. oldal

Rengeteg RomKafé
Avagy Míves 2.0
16. oldal

elte TTKHÖK

Sportcsillagok Ösztöndíja – felhívás

A tehetséges magyar sportolók itthon tartása érdekében a 2013/14-es tanév megkezdésétől a legtehetségesebb sportolók felsőoktatásban való részvételét nemzeti sportösztöndíj rendszer segíti.
A Magyar Sportcsillagok Ösztöndíj célja a magyar felsőoktatási intézményekben aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező olimpiai/paralimpiai versenyrendszerben sportoló azon hallgatók támogatása, akiknek tanulmányaik ideje alatt esélye van arra, hogy olimpiai/paralimpiai versenyszámban Európa-bajnoki, világbajnoki vagy olimpiai/paralimpiai érmet szereznek. A támogatás elnyerésének feltétele, hogy a 35 év alatti pályázó nemzeti válogatott kerettagsággal rendelkezzen. Az ösztöndíj-program őszi kiírásán összesen 111 kimagasló sportoló kapott támogatást, köztük hét ELTE-s hallgató.
A részletes információk az EMMI honlapján elérhetők, a pályázatok postára adási határideje: 2014. február 21.
forrás: *http://www.elte.hu*

„...annak térkép e táj"

2014. február 21-én folytatódik a Messzeringó a Radnóti Miklós Gyakorlógimnáziumban. A kulturális jótékonysági sorozatot a Radnóti Hálózat szervezi. Az „...annak térkép e táj" című est bevételét az iskola alapítványának utalják, így segítve az intézményt.
A zenés-irodalmi esten írók, költők, színészek és zenészek lépnek színpadra: így Grecsó Krisztián, Kaszás Géza, Menyhért Anna, Szilágyi Ákos, Tóth Krisztina és Tóth Sándor is. Fellép a Járdányi-zongoraötös (Daunerné Páva Anna zongora, Bajnóczi Orsolya és Dériné Surján Katalin hegedű, Bertalan Örs brácsa, Mozer Katalin gordonka), és az iskola tehetséges zenész-diákjai (Králik Abigél, Králik Olívia és Králik Miklós) is bemutatkoznak.
A rendezvény ingyenes, de 2000 Ft-os adományoknak örülnének a szervezők. Támogatói jegyek az iskola portáján vagy az előadás előtt igényelhetők.
A Radnóti másik jótékonysági kezdeményezéséről, a téglajegy-kampányról itt olvashat bővebben.
Időpont: 2014. február 21. 18:00
Helyszín: ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskola, Díszterem (1146 Budapest, Cházár András u. 10., I. em.)
forrás: http://www.elte.hu

10 éves az Informatikai Műhely

Az ELTE Eötvös Collegium Informatikai Műhelye megalakulásának 10. évfordulóját tudományos konferenciával ünnepli 2014. február 21-én.
Az elmúlt tíz év legfontosabb eseményeinek ismertetése után a Műhely végzett és jelenlegi collegistái tartanak előadásokat tudományos munkájukkal kapcsolatos eredményeikről, és a műhelyben tanító oktatók új kutatási eredményeikről számolnak be. A konferencián a műhellyel kapcsolatban lévő társ-szakkollégiumok vezetői is részt vesznek egy-egy tudományos előadással.
Időpont: 2014. február 21. 14:00
Helyszín: ELTE Eötvös Collegium (1118 Budapest, Ménesi út 11–13.)
forrás: http://www.elte.hu

Pszichológia Napja a PPK-n

A Magyar Pszichológiai Társaság 2014-ben is megrendezi a Pszichológia Napját, melynek keretében az ország legkülönbözőbb helyein tartanak rendezvényeket, előadásokat, workshopokat a pszichológia tudománya iránt érdeklődő közönség számára.
Az idei téma a család, annak változó szerepe, a modern kor kihívásaira reagáló családi struktúra, rendszer, folyamatok. „A család szerepe napjainkban – modern kor, változó igények" című rendezvényhez ingyenes előadások és műhelyek csatlakoznak 2014. február 22-én a Pedagógiai és Pszichológiai Karon (1075 Budapest, Kazinczy u. 23–27.).
A részletes programot megtalálhatjátok a *www.elte.hu* vagy a *www.ppk.elte.hu* oldalon.
forrás: *http://www.elte.hu*

Peptidekkel a sejtekbe

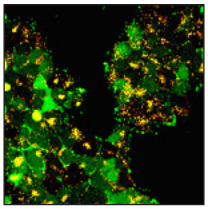

Bánóczi Zoltán, a Kémiai Intézet tudományos munkatársa „Peptidekkel a sejtbe – peptidek mint transzportmolekulák" címmel tart előadást a TTK Kémiai Intézet által szervezett Alkímia Ma című, középiskolásoknak szóló ismeretterjesztő sorozatban 2014. február 20-án a Lágymányosi Campuson.
A sejtek megválogatják, mit vesznek fel a környezetükből és mit tartanak távol maguktól, szabályozzák a különböző anyagok be- és kijutását: ez fontos szerepet játszik az élettan egyik alapfogalmának, a homeosztázisnak a fenntartásában. Ha a sejt számára idegen anyagot, például gyógyszermolekulát szeretnének bejuttatni, akkor gyakran cselhez folyamodnak és transzport molekulákat alkalmaznak. Az előadó bemutatja, hogy hogyan vesznek fel anyagokat a sejtek, de szó lesz arról is, hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre különböző anyagok sejtbe juttatására, illetve milyen akadályok nehezítik mindezt.
Kísérő programok: Hegedűs Kristóf: Látványos képek egy szerves kémiai laboratóriumból; Kvízjáték; Róka András: Látványos kémiai kísérletek.
Időpont: 2014. február 20. 17:00
Helyszín: ELTE TTK Eötvös-terem (1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A 0.83)
forrás: *http://www.elte.hu*

Középpontban a neutrínók

Horváth Dezső, az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont Részecske- és Magfizikai Intézet kutatója tartja az Ortvay Kollokvium következő előadását 2014. február 20-án *„Neutrínótömeg: a részecskefizika megoldatlan rejtélye"* címmel. A Természettudományi Kar Fizika Intézete 1998 ősze óta szervezi azt az intézeti szintű kollokvium-sorozatot, amelyet – az első ilyen sorozat elindítójáról – Ortvay Kollokviumnak neveztek el. Az előadásokat meghívott magyar és külföldi fizikusok tartják aktuális témákban. Megértésükhöz bármely fizikai diszciplínában szerzett előismeret elegendő, minden érdeklődőt szívesen látnak.
Időpont: 2014. február 20. 15:00
Helyszín: ELTE TTK Ortvay-terem (1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A, 0.81)
forrás: *http://www.elte.hu*

Tartalomjegyzék

HÖK 4-7

(Elnöki beszámoló - Leköszönés; Bemutatkozik: Tudományos biztos; Bemutatkozik: Tanulmányi elnökhelyettes; Bemutatkozik: Szociális elnökhelyettes; Bemutatkozik: Fizika szakterületi koord.)

Publish or Perish 8

(Tudománymetria)

Sport 8-9

(Magyar Sportcsillagok Ösztöndíj-program; Funkcionális köredzések a BEAC-on)

Startup 9

(Be-novative)

Faliújság....10-11

TTT 12-15

(Kőkorszaki diéta; ELTE-sek a fagyott vulkán csúcsán; Hőt a forró sziklából; Kutyaharapást szőrével)

Helyvektor 16

(Rengeteg RomKafé)

Mozizóna 17

(Croodék; 2 kaliber)

Belszíni fejtés....18

Menetidő 10 perc, 20 lett, maradhat?

Múlthét pénteken pont igyekeztem az Egyetemre, hogy nekiálljunk szerkeszteni ezt a lapszámot, amikor a 2-es metró újra megtréfált.

Aki éppen akkor – 10 óra körül – a pirossal utazott, biztosan emlékszik rá, de az interneten is lehetett olvasni utólag, hogy az Astoriánál lerobbant egy Alstom. Az internetes hírközlés egyébként ezért is jó: ha már a BKV-sok nem hajlandóak normális tájékoztatást adni, például hogy mikor indulunk el, mekkora eséllyel indu¬lunk el stb., elég hasznos, csak kicsit gro¬teszk. Bent is meséltem mindenkinek, hogy „már megint mi volt", és amikor órákkal később fáradtan bandukoltam haza, különös deja vu fogott el: vagy nem sikerült a forgalmat rendbe hozni – elvégre kötött pálya, Magyarország, 2014 – mégiscsak kihívás ez, vagy újra történt valami (később kiderült, hogy ezúttal az Örs vezér terén szorult be egy metrószerelvény a váltóba, ez okozta a torlódást), egy biztos a BKV megint duplázott: a tíz perces menetidőből ismét húsz lett.

Egy másik metrós sztori pedig évekkel korábbra nyúlik vissza, hiszen a 4-es a budapestiek kis Paks 2-je, vagy a budaiak M0-ása, de még sorolhatnánk a nagybe¬ruházásokat. Ami nem is érintené annyira az újságot, ha nem csúszna az átadás, ami még egyelőre csak pletyka szintjén van, hiszen erre a félévre előzetesen ter¬veztünk egy, a frissen átadott metróvonalra épített tematikus lapszámot. Ennek megjelenéséhez jelenleg úgy tűnik, csodára lenne szükség. Azonban ez „teljesen természetes": amikor két és fél évvel ezelőtt jártam a Kelenföldi állomáson és kocsiszínben, akkor még jóval korábbi időpontról volt szó az átadást illetően. Mindenesetre bizakodom, bár Lágymányoson nem is áll majd meg, a 4-es mégis nagy hatással lehet Budapest közlekedésére. Csak győzzük kivárni.

Török Balázs
Főszerkesztő
foszerkeszto@ttkhok.elte.hu

Jelentkezz újságírónak a foszerkeszto@ttkhok.elte.hu-n próbacikkel és motivációs levéllel, vagy keress meg fogadóórámon péntekenként 10:00 és 12:00 között a Déli Haliban!

TétékásNyúz XLVIII. félévfolyam, II. szám.
Kiadja az ELTE TTK HÖK. **Felelős kiadó:** Kovács Fanni. **Főszerkesztő:** Török Balázs.
Vezetőszerkesztő: Török Balázs. **Tördelőszerkesztő:** Saáry Ákos. **Olvasószerkesztők:** Schimek Éva, Saáry Ákos.
Címlap: Fodor Immanuel. **Hátlap:** ELTE Online.
Rovatok: Belszíni fejtés (subCsibe), Cooltér (Szalai Evelin), Helyvektor (Vörös Évi), Kritika (Karsai Richárd), Lágymányosi Portré (Törceee), Mozizóna (Tóth Bori), Négyeshatos (Cili), Sport (Zakariás Barbara), TTT (Solymosi Emőke), Tudósítás (Béki Virág, Szalai Evelin).
Honlap: http://nyuz.elte.hu. **E-mail:** nyuz@elte.hu. **Telefon:** 372-2654, lapzárta után 30/806-3000. **Fax:** 372-2654.
Lapzárta: péntek 12:00. Készült a Komáromi Nyomdában nyomdában 1200 példányban.
A Nyúz a Magyar Egyetemi és Főiskolai Sajtó Egyesület tagja.
A főszerkesztő elérhetőségei: foszerkeszto@ttkhok.elte.hu; személyesen fogadóidőben (szerda 14:00-15:30) Déli Hali (00.732).

Leköszönés

Elnöki beszámoló

A TTK HÖK Küldöttgyűlése 2013 februárjában választott meg az elnöki tisztség betöltésére. Megválasztásomkor jeleztem, hogy egy évig szeretném ilyen módon segíteni a Hallgatói Önkormányzatot, így a lemondásomat 2014. február 11-i hatállyal jelentettem be a TTK HÖK küldöttgyűlési képviselőinek. A következőkben az elmúlt hetek eseményeiről szeretnék beszámolni, valamint röviden összefoglalni az elmúlt egy év főbb, a TTK-s hallgatókat érintő eseményeit.

Vizsgaidőszak és Küldöttgyűlések

A vizsgaidőszak végén kétszer is ülésezett a TTK HÖK Küldöttgyűlése. Az első ülés fő és egyetlen témája a 2014/2015-ös tanévi mentorkoncepció tárgyalása volt. A második ülésen a képviselők szavaztak a tisztségviselők beszámolóinak elfogadásáról, valamint több új tisztségviselőt is megválasztottak.

A vizsgaidőszak végére lezárult az OMHV kérdőívek kitöltése. A nem hivatalos adatok szerint a TTK-n a kérdőívek több mint 63%-át kitöltötték a kurzusok résztvevői, ezzel egyetemi szinten a második legnagyobb kitöltöttségi arányt produkálta a Karunk. Egyetemi szinten a kitöltöttség 56% körüli, ami igen jó eredménynek számít. Ez egy komoly lépés afelé, hogy az OMHV egy reprezentatív mintát szolgáltasson és egy elismert minőségbiztosítási rendszer maradjon.

A vizsgaidőszakban a hallgatók mellett az E-index rendszer is vizsgázott. Természetesen adódtak kisebb hibák, amelyek kijavítását amennyire lehet, sürgetni fogjuk. Addig is kérünk mindenkit, hogy visszajelzéseitekkel segítsétek a munkánkat, bárkinek bármilyen tapasztalata van a rendszerrel kapcsolatban, jelezze felénk.

Mint már korábban beszámoltam róla, a TTK Kari Tanácsa elfogadott egy HKR módosító előterjesztést. A módosítás-csomag többféle témájú módosításból állt össze, többek között az osztatlan tanárszak bevezetésével, a tanulmányi rendszerrel és az ösztöndíjakkal kapcsolatban érkeztek módosító javaslatok. A TTK HÖK saját módosító javaslatokat készített elő, a hallgatói juttatásokkal kapcsolatban. Sajnos a TTK előterjesztése nem kerül a soron következő Szenátus elé, ugyanis több módosítással kapcsolatban is érkeztek kifogások. Ez elsősorban a terepgyakorlati ösztöndíjakat érintheti, ezért azonnal dolgozni kezdtünk a lehetséges megoldásokon. Az események közben bekövetkező tisztségviselő váltás nem könnyíti meg a munkát, de mindent megtesznek a régi és új tisztségviselők is, hogy mielőbb rendeződjön a kialakult helyzet.

A Küldöttgyűlés február 9-i ülése elfogadta az ELTE TTK HÖK jövő évi mentorkoncepcióját. A tervezet nagy hangsúlyt fektet a mentorok „szakmai" felkészülésére, különösen tanulmányi és ösztöndíjakkal kapcsolatos tudnivalókat szem előtt tartva. Továbbra is elvárás lesz a mentoroktól a megfelelő tanulmányi eredmény, a képzéseken való kötelező részvétel, valamint a megszerzett tudásról írásbeli és szóbeli számadás. Az anyag alapján továbbra is felejthetetlen élmények, a közösségi munka öröme és az elsőéves hallgatók hálája vár minden, elsőéves hallgatótársát a kezdetekkor segítő mentorra.

Kisebb fejtörést okozott az osztatlan tanárszakos hallgatók mentorálása, szerencsére sok visszajelzést kaptunk, ami alapján nekik is megfelelően felkészült mentorokat sikerülhet kiállítani, olyan rendszerben, hogy se a tanári, se a szakos identitás ne szenvedjen sérülést.

A február 11-i Küldöttgyűlés új elnököt választott Kovács Fanni személyében. Egy rendkívül kiélezett vitát követően, a két felkészült és kétséget kizáróan alkalmas jelölt közül Miklós-Kovács Jankát találták a képviselők alkalmasabbnak a szociális elnökhelyettesi tisztség betöltésére. Tanulmányi elnökhelyettesnek – a feladatkört megbízásomból korábban is ellátó – Csonka Diánát választotta meg a testület. A tudományos biztos Enyingi Vera Atala, a fizika szakterület koordinátora Hegedüs Dávid, a kommunikációs biztos Kelemen Ádám február 11-e óta. A Küldöttgyűlés engem bízott meg a TTK HÖK érdekképviselettel kapcsolatos szakmai képzéseinek koordinálásával, referensként. Erre azért pályáztam, mert, ahogy a záró beszámolómban leírtam, ezen a téren igen komoly kritikával illetem a saját egy éves munkámat, az ilyen jellegű képzésekre nem sikerült elegendő időt fordítanom. Pedig ez az ismeret az, ami alkalmassá teszi a Hallgatói Önkormányzat képviselőit és tisztségviselőit a feladataik ellátására.

Az elmúlt egy év és az adatigénylések

És ha az időről és az elmúlt évről esett szó, röviden összefoglalva ez időszak fontosabb eseményeit: az elmúlt egy évben sok minden történt, ami közvetlenül érinti a hallgatóságot, sok szervezeti és személyi változás köthető ehhez az időszakhoz, de ha röviden kellene jellemezni, azt lehetne mondani, hogy az ellenőrzések időszaka volt. Ez pedig lényegesen kevéssé érinti a hallgatóságot, de a Hallgatói Önkormányzat erőforrásait igen leterhelte.

A legtöbb ellenőrzés során sikerült magunknak, tisztségviselőknek is alaposabban megismernünk az általunk vezetett szervezetet. Az ezzel kapcsolatos munka igen nagy volumenű volt, ugyanakkor rávilágított sok hiányosságunkra, amelyeken kétség kívül változtatni kell, és az általunk jónak vélt rendszer helyességéről is megerősítést kaphattunk. Köztünk senki se jogász, nem vagyunk szakemberek a témában, így hasznos a megerősítés. Emiatt úgy érzem, hosszútávon az ellenőrzéssel sokat nyerhet a szervezet, sikerült tisztázni számos vitás kérdést, a vizsgálat rávilágított hol van szükség változtatásra, javításra, és ennek fényében állhattunk neki a munkának.

Sajnos sok adatbekérés sokkal kevésbé mondható hasznosnak. Több közérdekű adatigénylés is érkezett az év folyamán, amiknek érzésem szerint az egyetlen motivációja, hogy ilyet lehet csinálni. Minden kérdésnek, megkeresésnek igyekeztünk eleget tenni ezen a téren, ugyanakkor, amikor egyébként is nyilvános, például a honlapon fellelhető, *Nyúz*ban olvasható adatokat kell letölteni nagy mennyiségben, hogy elküldhessük az igénylőnek, nem tűnik a legpraktikusabb megoldásnak. Főleg azért, mert a Hallgatói Önkormányzatnak elsősorban az érdekképviselet a dolga, nem adatigénylések teljesítése. Titkolni valónk nincs, szívesen állunk bárki rendelkezésére. De hogy az önkéntesen, lelkesedésből a hallgatótársaikat segítő hallgatók elsődleges feladata gyakorlatilag egy éven keresztül, hogy megalapozatlanul bekért, nyilvános adatok igénylésének teljesítésével foglalkozzanak, érthetően vezet el oda, hogy mindenki inkább törődik a saját dolgával, még ha lenne is benne egy minimális ambíció, hogy tegyen valamit a közösségéért.

Adatvédelem és transzparencia.

Aki esetleg követte beszámolóimat az év során, sokat olvashatta ezeket a szavakat. Ennek elsődleges oka, hogy sokan beszélnek erről, anélkül, hogy tudnák, miről van itt szó valójában. Nem állítom, hogy én pontosan tudom, de többször vázoltam az elképzeléseimet a témában, és nem sok egyet nem értő visszajelzés érkezett. Saját elvárásunk magunk felé, hogy a TTK HÖK átláthatóan működjön, erre panasz ritkán érkezett. A társadalmi megítélés pedig az, hogy a HÖK titkolózik, ami egyszerűen nem igaz. Amikor sikerül megvédeni ezt az álláspontot, akkor a következő vád az adatvédelem semmibevétele. A legszomorúbb, hogy ezek a kritikák nem azoktól érkeznek, akik adatait a HÖK kezeli, és nem azoktól „akik pénzével gazdálkodik", értem ezalatt a Kar hallgatóinak ösztöndíjait.

Megfelelni nem lehet, hónapokon át húzódó botrány folyt párhuzamosan arról, hogy a HÖK-ök nem működnek átláthatóan és hogy a személyes adatokat nem kezelik megfelelően. Ha felmutatjuk, hogy minden megtalálható nyilvános felületeken, eljárásrendektől kezdve számszerű adatokig, ami még nem sért adatvédelmi rendelkezést, akkor a kritikusok becsukják a szemüket.

Ennek ellenére az egész év során igyekeztünk megfelelni, több reformot is magunk mögött tudhatunk ezen a téren. Persze ez semmin nem változtat, ugyanis a valódi probléma nem ez...

Számos kérdést vetett fel emellett a rendezvényszervezés helyzete is. Már a megválasztásom során, a pályázatomban is leírtam, ha a körülmények ezt megfelelőképpen indokolttá teszik, a HÖK-nek el kell engednie a rendezvényszervezést, ugyanis ez nem tartozik az alaptevékenységek, a szigorúan vett érdekképviselet közé. Ez szerencsére nem következett be, mindig igyekeztünk eleget tenni az igényeknek, hogy megfelelően színvonalas, kedvezményes árú szolgáltatások igénybevételének lehetőségét biztosítsuk a hallgatótársainknak. Ameddig a helyzet ez, addig ezt meg is kell tenni, ki kell állni az elveink mellett, és el kell érni, hogy az igényink megvalósuljanak.

Egy több ponton is tisztázatlan rendszerben ez nehéz feladat, sokszor érződött is a közönség körében. A tavaszi Nedves Est elmaradása, a Gólyatáborok megnövekedett ára, és a Gólyabál helyszíne egyaránt ennek a következménye. A jövőben azért fogunk dolgozni, hogy ilyen helyzet ne következhessen be, és biztosítva legyen a kétségeket kizáróan tiszta, jogszerű keretek közti, a hallgatói igényeket maximálisan figyelembevevő rendezvényszervezés.

Összegzés

Az egy éves munkám célja az volt, hogy a TTK-s hallgatóknak jobb legyen, akár közvetve, akár közvetlenül. Sok munkát nehezítő körülmény adódott az év során, ezeket igyekezetünk tisztségviselő társaimmal leküzdeni, ennek ellenére sok tervet nem sikerült megvalósítani, elsősorban a szervezetfejlesztés terén. Azért került minden alkalommal a szervezetfejlesztés a háttérbe, mert rövidtávon ennek hatása érezhető a legkevésbé. Illetve biztos, hogy rövidtávon sokkal kevésbé érezhető, mint egy HKR módosításnak, vagy az osztatlan tanárképzés kérdései terén hozott döntéseknek. Bízom benne, hogy a jövőben nagyobb hangsúlyt fog kapni ez a kérdés is a TTK HÖK-ben.

És amiben még inkább bízom, hogy a TTK hallgatósága számára nem hoz őket negatívan érintő változásokat a jövő, mindenki nyugodt körülmények között, maximális tájékoztatottság mellett, biztos háttérrel, jó közösségben végezheti tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán.

Béni Kornél

Tudományos – biztos?

A kari tudományos élet megismerése

Tudod, hogy miért került be az ELTE TTK több nemzetközi rangsorba? Van fogalmad róla, mi történik a sok zárt labor- és irodaajtó mögött a campuson? Van ötleted, mivel foglalkoznak az oktatók az előadásokon kívül? Olvastad már, hogy ha egy űrhajós megszomjazik, akkor űr kutat ás?

Enyingi Vera Atala vagyok, a TTK HÖK frissen megválasztott tudományos biztosa. Már negyedik éve járok az ELTE TTK-ra, idén kezdtem el a fizikus mesterszakot. Korábban voltam már mentor két éven át, a fizika szakterület képviselője vagyok már harmadik éve. A Magyar Fizikushallgatók Egyesületének (Mafihe) programfelelőse voltam két hosszú éven át, és az ELTE Helyi Bizottságnak – ami nagyrészt átfed a szakterületi csoporttal – programfelelőse gólyaként, jelenleg pedig elnöke. Belefolytam már nemzetközi konferencia, francia és svájci kutatóintézet-látogató túra, előadássorozat, laborlátogatás, Kutatók Éjszakája – és még sorolhatnám – szervezésébe, megszámlálhatatlan levelet írtam oktatóknak, hallgatóknak és kutatóknak. Mindeközben pedig gyűrtem a féléveket a fizika alapszakon, a szakdolgozatomat galaxisok vizsgálatából írtam a Komplex Rendszerek Fizikája Tanszéken.

Ezzel az előélettel talán senki nem találja furcsának, hogy a fő célom tudományos programok beindítása. Remélem, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karának hallgatójaként nem vagyok talán egyedül, ha azt mondom, bár csak egy szakra járok, de a többi természettudomány is érdekel. Ha nem is akarnék mélyen beleásni, de vannak olyan témák és területek, amikről szívesen hallgatnék előadásokat. Sok olyan kutatás folyik a karon, amikről nem tudunk sokat, rengeteg nemzetközileg elismert kutató van, akiket nem ismerünk. Szeretném ezeket a hiányosságokat orvosolni, és egy előadássorozatot létrehozni, ahol rövidebb, ismeretterjesztő formában megismerhetnénk ezeket a csoportokat, személyeket. Emellett pedig szeretnék beindítani egy előadói versenyt, ahol a hallgatók gyakorolhatnák a tudományos konferenciákon való előadást. 10-15 perces előadásokkal lehetne nevezni, ami után a közönség és a zsűri (ahova szeretném a későbbiekben a Kar Kiváló Oktatóit felkérni) kérdéseire kellene válaszolni. Folytatni szeretném a Tudományos Teadélutánt, ahol tea és sütemény mellett ismerhetjük meg hallgatótársaink kutatásait. Szeretnék intézetenként tartani egy TDK délutánt, ahol oktatók mutatnák be a kutatási területeiket, amikre TDK dolgozók, vagy diplomázók jelentkezését várják.

A közösségi oldalak és internetes média világába átcsapva pedig célom a TTK HÖK tudományos oldalának tartalommal való feltöltése, és ehhez kapcsolni akár egy facebook oldalt, ami rövid, frappáns, figyelemfelkeltő bejegyzésekkel gyűjtené a cikkeket az érdeklődőknek.

Örömmel fogadom, ha valakinek téma vagy oktató javaslata van az előadásokra. Ha szeretnél előadni, segíteni cikkek írásában, vagy akár az előadások szervezésében, írj bátran a *tudbiz@ttkhok.elte.hu* e-mail címre, vagy keress meg a fogadóórámban!

Enyingi Vera Atala
Tudományos biztos
tudbiz@ttkhok.elte.hu

Tanulmányi ügyek

Az ELTE TTK HÖK február 17-ei Küldöttgyűlésén új tanulmányi elnökhelyettes került megválasztásra. Rövid bemutatkozását lentebb olvashatjátok, melyben a tavaszi félévre vonatkozó fontosabb határidőkről is tájékoztatást kaptok.

Sziasztok! Csonka Diána vagyok, tavaly júniusban szereztem diplomát földtudományi alapszakon, jelenleg geográfus mesterszakon, geomorfológia szakirányon tanulok.

Az elmúlt két hónapban, mint megbízott tanulmányi elnökhelyettes igyekeztem segíteni a TTK hallgatóit a tanulmányaikat érintő kérdésekben, február 17-e óta mindezt teljes jogú tisztségviselőként folytatom.

Elnevezéséhez híven a tanulmányi elnökhelyettes feladatai közé tartozik a hallgatók tanulmányi- és vizsgaügyekkel kapcsolatos érdekképviselete, vagyis többek között ő jár közben a hallgatók érdekében, ha szabálytalanságot jeleznek felé. Mindemellett folyamatosan informál a fontosabb kérdésekben (pl. vizsgaszabályzat, határidők, tárgyfelvétel).

Ennek jegyében megragadnám a lehetőséget, hogy felhívjam a figyelmeteket pár fontosabb határidőre:

- Kurzusfelvételi adatokkal szembeni kifogás benyújtása 2014. 02. 21-ig (Csak elektronikus kérvényben lehetséges.).
- Utólagos tárgyleadás és tárgyfelvétel 2014.02.21-ig, szintén elektronikus kérvényben.
- Határidőn túl tárgyleadásra nincs lehetőség, azonban tárgyfelvétel alapos indokkal, oktatói engedéllyel, papír alapú kérvényen kérhető. Az engedélyezett tárgyfelvételek díja 2.700 Ft/tárgy.
- Bejelentés (regisztráció) visszavonása, a váratlan ok igazolásáról szóló dokumentum bemutatásával 2014.03.10-ig.
- Költségtérítés/önköltség befizetési határideje 2014.03.15.
- Záróvizsgára jelentkezés a 2013/2014-es tanév tavaszi félévének záróvizsga időszakában záróvizsgázni szándékozóknak 2014.02.28.

A tanulmányi elnökhelyettes munkáját a Tanulmányi Csoport segíti. Terveim közt szerepel egy ütőképes csapat kialakítása, ahol minden szakterület képviseltetné magát, olyan hallgatókkal, akik ismerik a szakjukhoz kapcsolódó tanulmányi problémákat és sajátosságokat.

Ha bármilyen, tanulmányaiddal kapcsolatos kérdés merül fel benned, vagy magad is csatlakoznál a Tanulmányi Csoport munkájához, keress bátran a *taneh@ttkhok.elte.hu* címen!

Csonka Diána
Tanulmányi elnökhelyettes
taneh@ttkhok.elte.hu

A Szociális elnökhelyettes új…

… a pályázatok maradtak a régiek

A félévkezdés szocos szempontból elég mozgalmas időszak, ezért is kevésbé szerencsés ha ilyenkor kerül új ember a szociális elnökhelyettesi tisztségbe. Most pedig, hogy a pályázati kiírások és a pályázási felületek is változtak (erről a múltheti Nyúzban már volt egy cikk) , izgalmas időszak elé nézünk.

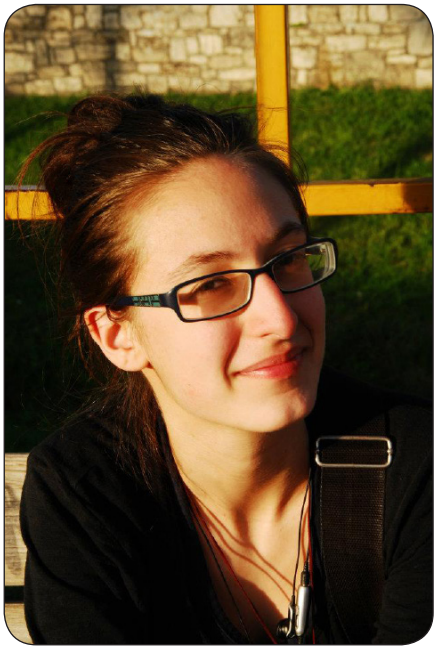

Miklós-Kovács Janka vagyok, másodéves Fizika alapszakos hallgató, biofizika szakirányon. Az egyik legmeglepőbb újdonság, amivel az egyetemen szembesültem az volt, hogy hány féle támogatási forma érhető el a hallgatók számára. Attól azonban, hogy tudtam egy-egy pályázat létezéséről nem igazán voltam tisztában vele, hogy hogy van erre lehetőség, kik döntenek róla, milyen utat jár be egy pályázat. Szépen lassan elkezdtem utánajárni, kérdezősködni, aztán fél évvel ezelőtt a Küldöttgyűlés delegált TTK Ösztöndíjbizottságába (KÖB), mint fizika szakterületi póttag, ezalatt a fél év alatt pedig teljesen egyértelművé vált, hogy szívesen foglalkoznék mélyebben ösztöndíjakkal, ezért is pályáztam a tisztségre és nagy örömömre meg is választottak.

Szóval mostantól én állok az ösztöndíjakkal foglalkozó bizottság élén, és én vagyok az a "titokzatos ügyintéző", aki a *szoceh@ttkhok.elte.hu* e-mail címet kezeli.

Persze ha már az újdonságokról van szó, meg kell említeni a legújabb problémákat is. A kollégiumi igazolások kiállítása okozott némi fennakadást, de ez már megoldódott, elméletileg minden kollégiumban adnak ki igazolást a bentlakásról, szóval nyugodtan keressétek a kolitok Gazdasági Hivatalát és kérjetek igazolást!

Egyébként a Rendszeres Szociális ösztöndíj pályázat leadási határideje lejárt és szombaton reggel megkezdődött a hiánypótlási időszak. A két időpont között eltelt 30 órában a KÖB tagjai minden leadott pályázatot elbíráltak, így a hiánypótlási időszakra már tényleg csak a hiányos pályázatok maradtak.

A hiánypótlási időszak február 20-ig tart, ugyaneddig tudjátok leadni a többi rendszeres pályázatot is (Renszeres Sport-, Tudományos- és Közéleti Ösztöndíjakra), amik most már Neptunban érhetőek el az Ügyintézések/Kérvények menüpont alatt.

Bármilyen pályázatot szeretnétek leadni, előtte olvassátok el figyelmesen a pályázati kiírásokat a Szociális faliújságon vagy a ttkhok.elte.hu oldalon az Ösztöndíjak fülre kattintva!

Miklós-Kovács Janka
Szociális elnökhelyettes
ELTE TTK HÖK

Fizika szakterület

Hegedüs Dávid, másodéves fizikus hallgató vagyok elméleti fizikus szakirányon. A vidéki Nyíregyházáról érkeztem a fővárosba. Általában jellemző rám, hogy ha éppen nincs elfoglaltságom, akkor keresek, de azért persze szokott lenni szabadidőm is. Ilyenkor általában haverokkal vagyok vagy sportolok. Középiskolás koromban döntöttem el, hogy egyszer a jövőben fizikusként szeretnék dolgozni, így kerültem az ELTE fizika szakára.

Másfél éves egyetemi pályafutásom során sikerült mélyrehatóan belelátni a szakom tanulmányi és közéleti életébe. Ideérkezésemkor az az egység tetszett meg legjobban, ami remek hangulatot és erős fizikus identitástudatot eredményez, ami már a gólyatábor első napjától kezdve magával ragadja az emberek többségét. Ezért határoztam el, hogy részt veszek ezeknek a tényezőknek a megtartásában és erősítésében. Első évemben még leginkább tanulmányimra koncentráltam, hogy felvegyem az egyetemi tempót, hogy könnyen meg tudjak tartani egy jó átlagot és aktívan TDK-zak. Emiatt csak kisebb szerepeket vállaltam egyes rendezvényeken. Második félévben elterveztem, hogy megpróbálok jobban belelátni a HÖK működésébe a szakom képviseletével és jelentkeztem képviselőnek és meg is szavaztak a 2013/14-es évre. Legnagyobb részt fizikus rendezvényekkel vagy nagyobb körű programokon a szakom képviseletével foglalkoztam. Az őszi félév elején a Mafihe Elte Helyi Bizottságában általános elnökségi tag lettem és aktívan részt vettem olyan programokon, mint a nyílt nap vagy Kutatók Éjszakája.

Szakterületi koordinátorként is megpróbálok a legjobban helytállni és szervezni a szakom életét. Miután ugyebár a tanulás az első, szeretném népszerűsíteni a TDK-t és átláthatóbbá tenni a tárgyak tömegét. Persze a kikapcsolódásra is gondolni kell és a Mafihe EHB-val karöltve próbálok minél több és hangulatosabb bulit vagy egyéb szabadidős programot létesíteni. Persze ezek működéséhez meg kell teremteni a megfelelő információáramlást. Vajon tudsz-e róla, hogy létezik az EHB-nak és a fizika szakterületnek egy közös, működő facebook oldala? Miért ne lehetne, hogy ne szülessen senkiben nemleges válasz.

Remélem, hogy eredményesen tudom elvégezni feladatom és a fizikus hallgatók közössége elégedett lesz velem. Ha bárkinek bármilyen kérdése vagy problémája lenne, az nyugodtan keressen személyesen vagy e-mailben a *fizikaszk@ttkhok.elte.hu* e-mail címen.

Hegedüs Dávid
Fizika szakterületi koordinátor
fizikaszk@ttkhok.elte.hu

Tudománymetria

A TTK Kari Könyvár cikksorozata

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Phasellus laoreet eget enim ac consectetur. Nulla metus dui, mollis nec lacus sit amet, ultricies sodales orci. Pellentesque vehicula neque convallis, feugiat tellus non, pellentesque massa. Aliquam rutrum enim eu justo tincidunt pellentesque.

Tudománymetria: a tudomány mérése – A tudomány haladásának statisztikai módszerekkel történő folyamatos vizsgálata.

A tudományos munka értékelésében a legelső szempont a tudományos publikációik tartalma volt. Az egyéni publikációs szerzőlisták hosszabbodásával, a folyóiratok számának felgyorsuló növekedésével, a publikációk mennyiségi figyelembevétele került előtérbe. A tudománymetria kialakulásával, az informatika fejlődésével vált gyakorlattá a hivatkozások számbavétele.

Az első idézések a scholionok, az idegen – főleg görög és római – szövegekhez készített magyarázó jegyzetek voltak. Egyik legismertebb Servius (V. század) kommentáros műve, amelyben Vergiliust kommentálva Catora és Plinius hivatkozik.

Nyomtatott folyóiratban és a maihoz hasonló idézési formában a legkorábbi idézés a *Journal des Savans* 1797-es számában található.

Lotka (1920-as évek) arra a kérdésre kereste a választ, hogy a szerzők munkásságuk során hány alkalommal jelentkeznek publikációval. Arra az eredményre jutott, hogy a publikációval jelentkező szerzők 60%-a egyetlen alkalommal jelenteti meg nyomtatott formában kutatásainak az eredményét, 15% publikál két alkalommal, 7% három alkalommal, és a többször publikálók száma hasonlóan meredeken csökken. A róla elnevezett törvénynek az ilyen jellegű bibliometriai elemzések eredményei ma is megfelelnek, s így rugalmas és strukturált eszköznek számít a szellemi teljesítmény leírására.

Bradford törvénye (a tudományos irodalom szóródása, 1934, 1948) szerint egy adott téma folyóiratai (magfolyóiratok) az információk mintegy harmadát tartalmazzák, a másik harmad a határterületről származik, a harmadik harmad pedig még távolabbi tematikájú folyóiratokban szóródik.

Bradfordnak fogalma sem volt a bibliometriáról, tétele nem is ebben a tudományban született. Geofizikai és kenéselméleti cikkek bibliográfiájának összeállítása során figyelt fel az összefüggésre. Törvényét a könyvtártudomány felfedezte magának, és azóta referáló folyóiratok, bibliográfiák készítésénél alkalmazza.

A tudománymetria az 1960-as évektől kezdődően különült el a különböző természettudományi, illetve társadalomtudományi szaktudományoktól, mint a tudományszociológia, tudománytörténet, tudománypolitika és könyvtártudomány. Napjainkra az információtudomány egy önálló kutatási területévé fejlődött.

A szakterület első folyóiratát, a *Scientometrics* című nemzetközi folyóiratot 1978-ban Braun Tibor alapította Budapesten.

A tudománymetria módszerei a szakértői értékelés (peer review), amely általában maga is a közleményekre támaszkodik, hátránya a szubjektivitás; valamint az idézetelemzés, amely közlemények hivatkozásainak közvetlen elemzése és a folyóiratok egy adott időszakában közölt cikkeinek egy időszakban elért átlagos idézettségének vizsgálata.

A tudomány rohanó fejlődését követte a hatalmas tudástömeg nyilvántartásának igénye, aminek kielégítésére publikációs adattárak jöttek létre.

A Science Citation Index (SCI), Web of Knowledge (WOK) közvetlenül elérhetőek az ELTE számítógépeiről és az EISZ-en (Elektronikus Információszolgáltatás) keresztül.

Országos és intézményi tudománypolitika kidolgozásánál, már meglévő szakterületek eredményességének, hatásának áttekintésekor, segíti az újak születésének előrejelzését. Egyre nagyobb szerepe van kutatók és kutatócsoportok értékelésében, minősítésében. Könyvtárak is használják folyóiratok beszerzésének tervezésében.

Hegyi Judit

Magyar Sportcsillagok Ösztöndíj-program

Magyar Sportcsillagok Ösztöndíjat (a továbbiakban: ösztöndíjprogram) alapított a Kormány, melynek célja a felsőoktatási intézményekben hallgatói jogviszonnyal rendelkező olimpiai/paralimpiai sportágakban sportoló azon hallgatók támogatása, akik tanulmányaik ideje alatt eséllyel rendelkeznek arra, hogy olimpiai/paralimpiai versenyszámban Európa-bajnoki, világbajnoki vagy olimpiai/paralimpiai érmet szereznek.

A jelentkezési határidő:
2014. február 21.

Az ösztöndíjprogramban való részvétel feltételei:

- be nem töltött 35. életév,
- magyar felsőoktatási intézményben aktív hallgatói jogviszony,
- olimpiai/paralimpiai versenyrendszerben szereplő sportágban aktív egyesületi tagság,
- olimpiai/paralimpiai versenyrendszerben szereplő sportágban a magyar nemzeti válogatott keretben való tagság,
- a hallgatói jogviszony fennállása alatt kiemelkedő, olimpiai/paralimpiai versenyszámban nemzetközi éremszerzési esélyre jogosító sportteljesítmény.

Az érvényes jelentkezéshez valamennyi feltétel megléte szükséges.

A jelentkezés módja:

A kitöltött jelentkezési lapot 2 példányban, valamint a csatolandó mellékleteket a megadott határidőig postai úton ajánlott küldeményben az alábbi címre kell elküldeni: Emberi Erőforrások Minisztériuma Sportért és Ifjúságért Felelős Államtitkársága Sportszakmai Főosztály 1054 Budapest, Hold utca 1.

A postára adással párhuzamosan elektronikusan is kérjük beküldeni a jelentkezési dokumentációt az alábbi elektronikus elérhetőségre: *sportcsillag@emmi.gov.hu*

Figyelem: hivatalos jelentkezésnek a postai úton történő jelentkezés minősül! Jelentkezési határidő: 2014. február 21.

Értesítés a jelentkezés eredményéről: A döntéshozatalt követő 8 munkanapon belül a jelentkezőt írásban értesíti az államtitkárság.

Forrás: BEAC.hu

Friszkó nincs messze

Be-novative

A Be-novative egy brainstorming – ötletelést segítő – alkalmazás, amit vállalatok, szervezetek használhatnak a belső innovációjuk segítésére, támogatására. Az ötlet Várnagy Priszcilla fejében született meg, aki egykor az ELTE PPK padjait is koptatta. Azóta a Singularity Universityn is megfordult 2011-ben, 2013-ban pedig a Nemzeti Innovációs hivatal a Remote-Aid mellett a Be-novative-ot nevezte a Tech Matchre, amelyre szintén a Szilícium-völgyben került sor.

Kezdetek

Az egyetem első évében kezdődött el a történet, amikor arról készített egy kutatást, hogy miben különbözik egy kreatív és egy hagyományos iskola. Arra volt kíváncsi mi motiválja a gyerekeket a tanulásban és mitől függ az, hogy elő mernek-e jönni újdonságokkal. A 2007-es OTDK-n is ezzel a témával nyerte el a 2. helyezést Alternatív és hagyományos gimnáziumok diákjainak összehasonlítása intellektuális képességeikre vonatkozó önértékelésük stabilitása alapján című dolgozatával a Pedagógiai, Pszichológiai, Közművelődési és Könyvtártudományi Szekciójában. Nem volt kérdéses, hogy a szakdolgozatát is ebben a témában készíti el. Később egy olyan uniós projekten dolgozott, amelynek célja az volt, hogyan lehet fejleszteni a kreativitást az uniós iskolákban, ezzel fél millió eurós összeget nyert el. 2011-ben Marhefka Istvánnal alapították meg a Be-novative-ot.

Demokratikus ötletelés

Mindannyian ötleteltünk már iskolában, munkahelyen, este egy sör mellett a barátokkal, ilyenkor mindig megmaradnak azok a skatulyák, amik pont hátráltatják azt, hogy mindenki kibontakozzon, hangot adjon ötletének vagy pont egy olyan abszurd valamivel álljon elő, amiből végül a megoldás is megszülethet. Ezeket a skatulyákat és a földrajzi korlátokat rombolja le az alkalmazás. Sőt elviekben számbeli korlátokkal sem kell foglalkoznunk, így hatalmas nemzetközi vállalatok is használhatják különböző országokból egyszerre. A program az együtt gondolkodásban segít, hiszen az ötletek, amiket mindenki „papírra vet" láthatóak a többiek számára is, viszont anonimak. Így valóban a legjobbakkal foglalkozik tovább a csapat – és nem azzal, ami a főnöktől vagy egy szexi titkárnőtől származik.

A Be-novative azonban nem dolgozza ki az ötleteket, nem ez a feladata. Így tud egyszerű, gyors, de mégis nagyon hatékony lenni. Az ötletelés végén, az értékelésben a különböző elképzeléseket a megvalósíthatóság és az alapján értékelik, hogy melyek azok, amelyek a legnagyobb hatást gyakorolhatják a cégre. A résztvevőket is jutalmazzák, motiválják, pontokat kaphatnak, amelyeket később beválthatnak a cég vagy a szervezet által felajánlott termékekre és szolgáltatásokra.

Törceee

Funkcionális köredzések a BEAC-on

Egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a modern kori állóképességi és életmód sportágak, így a TRX, a kettlebell és a funkcionális köredzés triójának korszerű eszközeit a sportszervezőink által tartott intenzív edzéseken is kipróbálhatjátok. Havi és féléves bérletek már most megvásárolhatóak az edzések alkalmával, de lássuk, milyen "menü" vár rátok a tavaszi félév során!

A funkcionális tréning során számos eszközzel dolgozunk, ennek lényege, hogy az eszközök ötvözésével eredményesebben és hatékonyabban tudjuk megmozgatni a testet. Az edzéseken végrehajtott gyakorlatsorozatok előre megtervezettek, eseteként személyre szabottak is. Kiemelten fontos számunkra, hogy az edzéseinket látogatók tudatosan felépített mozgásprogramban vegyenek részt így formálva alakjukat, növelve erejüket és állóképességüket.

A foglalkozások során használt eszközök: Kettlebell, TRX, Rope Kötéltréner, TRX Rip Tréner A foglalkozások során használt további mozgásformák: Saját testsúlyos gyakorlatok (bordásfal, zsámoly, húzódzkodó rudak, ugrálókötél, medicinlabda)

Főbb eszközökről röviden:

A Kettlebell egyetlen eszközre, egy speciális öntöttvas súlyzóra épül, amellyel különféle gyakorlatokat kell végezni. A kettlebell más nevén girya egy hatékony erőnléti sport, mely növeli az izmok állóképességét, javítja a tartást és erősíti a testtudatot, ezen kívül kifejezetten hatásos alakformáló hatása is van.

A TRX tréning lényege: a mindennapi életből vett mozdulatokat használja fel (guggolás, kitörés, emelés, rotáció) és kapcsolja össze, aktív erőkifejtés közben. A cél, minél több izomcsoportot megmozgatni minden egyes gyakorlat során.

A tréningünk előnyei:

- erőt és állóképességet is fejleszti;
- folyamatosan dolgoznak a stabilizáló izmok;
- férfiak, nők egyaránt használhatják fittségi szinttől függetlenül;
- változatos, élvezetes edzést tesz lehetővé;
- mivel számtalan szögben és vagy testhelyzetben végezhetőek a gyakorlatok, ezért az izolált mozdulatokkal szemben sokkal több izomrostot stimulálnak; esztétikus, funkcionális izmokat fejleszt;
- rendkívül intenzív edzést tesz lehetővé, ezáltal felpörgetve az anyagcserét

Forrás: BEAC.hu

INFO:funkcionalistrening.
eltebeac@gmail.com

Eötvös XV. Konferencia

2014. április 25-27.

Eötvös József Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

Alap- és mesterképzésben résztvevő hallgatók jelentkezését várjuk az alábbi szekciókba:

Biológia – Kémia
Eötvös Collegium
alszekciók:
Az Eötvös Collegium története
Tudóstanár-képzés a Collegiumban
Földrajz – Földtudomány
Filozófia
Informatika
Irodalomelmélet
Klasszika-filológia
Magyar irodalom
Matematika – Fizika
Modern nyelvek irodalma
Nyelvészet
Orientalisztika
Színháztudomány
Társadalomtudományi
alszekciók:
Politika a társadalomban
Szociológia
Történelem

Az SZTE Eötvözet Konferencia testvérkonferenciája

Jelentkezési határidő:
2014. március 03.
24:00

További információkért látogass el az **ek.eotvos.elte.hu** oldalra.

BSc-sek!!! MSc-sek!!! KREDIT-esek!!!

FÖLDGÖMB

2014-ben már ötödik alkalommal kerül megrendezésre a

NEMERKÉNYI ANTAL

országos egyetemi földrajz verseny!

Felépítés: 3 szóbeli forduló, amelyekben geográfiai ismeretekre, kreatív feladat-megoldásra, valamint szerencsére egyaránt szükség lesz!

Nevezés: 2014. március 1-ig a http://gis.elte.hu/nemerkenyi weboldalon (3 fős csapatokat várunk, a helyszín befogadóképességének határáig. A csapatokban legalább két aktív hallgatónak kell szerepelnie!).

Fődíj: hosszú hétvége Prágában, az STA Travel ajándékaként.

1. forduló: 2014. március 12-én, szerdán 18.30-21.30 között az ELTE TTK-n!

2. forduló: 2014. április 9. ***Döntő:*** 2014. május 7.

Az üdítő hangulatú fordulók közönségébe lelkes szurkolókat is várunk!

a Szervezők

BSc-sek: jól jöhet a mesterképzéshez!!! MSc-sek: végre bizonyíthattok!!! KREDIT-esek: régóta vártok már erre!!!

ELTE Innovációs Nap 2014.

2014. FEBRUÁR 26. SZERDA

I. szekció:

Elnök: Szabó Gábor rektor, Szegedi Tudományegyetem

K+F támogatások az új tervezési ciklusban, Horizon 2020, OP-k, intézményi változások

MAGYAR INNOVÁCIÓS SZÖVETSÉG

II. szekció

Elnök: Antoni Györgyi

Kutatási eszközeink, partneri lehetőségek

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

III. szekció

Elnök: Antoni Györgyi igazgató, ELTE PIK

Hogyan lesznek sikeres vállalkozásaink? Fókuszban a start-upok

TTI találkozó

Kőkorszaki diéta

Táplálkozás régen és ma

A nyugati életmód egyik legújabb trendje, a paleolit táplálkozás nálunk is széles körben hódít. A probléma nem a helyes táplálkozás iránti igény, hanem a profit érdekében manipulált alapokon fekvő, áltudományos diétákkal szembeni naivitás. Amennyiben te is Frédi és Béni étlapjáról csemegézel, ajánlom figyelmedbe az alábbi sorokat.

Paleolit gyorstalpaló

E modern, mégis kőkorszaki szellemű táplálkozási forma vagy nevezzük némi jóindulattal gasztronómiai irányzatnak, azt az alapelvet követi, hogy vissza kell térnünk a paleolit kori, vagyis körülbelül 11500 évvel ezelőtt élt őseink étkezési szokásaihoz. Az étrend alkalmazása inkább életstílus, mintsem komoly orvosi-dietetikai csoda. Abban a romantikus szellemben, hogy a hagyományoknak, vagyis az elődeink életmódjának túlzott tiszteletet és hitelt tulajdonítunk, bújik meg a manipuláció. Ennek példájára a paleo fő reklámja a vadkáposzta termesztett változata, a brokkoli, ugyanis állítólag 2500 éve jelent meg a növényvilágban. Máris hatottunk az érzelmekre, így gond nélkül kijelenthetjük, hogy mi fogyasztható könnyű szívvel, illetve mit teszünk a tiltólistára.

Mindennek a magyarázatát tudományos köpenybe burkolják. A lényege, hogy az emberi genom az évezredek alatt mit sem változott, és alapvetően a vadászó-gyűjtögető életmódra van beprogramozva.

Nézzük tehát, miből áll a klasszikus paleolit étrend és mik kerültek a tiltólistára. Fogyaszthatunk kedvünkre gyümölcsöt, zöldséget, gombát és mindenféle olajos magvat. Sok más diétával ellentétben, a hús és a zsír nem az ellenségünk. Ehetünk halféléket, és tojást is. A paleo irányzat kijelenti, hogy az emberi szervezet érzékeny a tehéntejre, gabonafélékre, hozzáadott cukorra, hüvelyesekre és a lektin, illetve szolanin tartalmú zöldségekre, úgymint paradicsom, paprika, krumpli és padlizsán. A legmegdöbbentőbb talán a tej fogyasztásának átható ellenzése.

Kőbe vésett egészség

Az étrend rengeteg szakértő szerint gyenge lábakon áll, a Magyar Dietetikus Országos Szövetsége sem ajánlja a követését, és több tudományos szaklap, illetve magazin felhívta már a figyelmet a diéta elméletével kapcsolatos tévedésekre, mint például a *New Scientist* és az *Orvosi Hetilap*.

Hogy miért utasítják el sokan a diétát? Főként azért, mert a genomi információ napról napra szélesebbé válik, így a kollektíven elfogadott evolúció törvényei szerint mi is alkalmazkodunk a körülményeink megváltozásához. Ebből következik, hogy a génkészlet folyamatos változás alatt áll, ráadásul a rohamosan növekvő népességszám még több génvariáns, vagyis allél létrejöttét idézi elő. Kijelenthetjük-e, hogy az Afrikából kivándorolt ember genetikailag semmit sem változott? A paleohívők szerint a rasszok sokszínűsége és különbözősége nem a genomban van kódolva, ők az igenre szavaznak.

Az állóvizet az kavarta fel a legjobban, hogy a cukorbetegséget kapcsolatba hozták a tej és a gabonafélék fogyasztásával. Szendi Gábor, a paleolit táplálkozás egyik szakértője által fordított, *The Paleo Update*-ből származó szövegben olvasható, hogy a gyermekkori cukorbetegség megelőzése érdekében fel kell hagynunk a tej és a gabonafélék fogyasztásával. Ahhoz, hogy pótoljuk a szervezetünk által hiányolt D-vitamint, szedjünk vitaminkészítményt, illetve hagyatkozzunk a napfényre. Következtetésképpen egy tál müzli tejjel reggelire a lehető legveszélyesebb kombináció.

Jótékony tej

Habár a tej megemésztésének képessége vitatott téma, rengetegen vannak, akik szerint Szendi Gábor és a paleolit táplálkozás követőinek állítása tudományos képtelenség. Az ellenérv abban áll, hogy a tej emésztéséhez kapcsolódó génmutáció a világ különböző részein egymástól függetlenül ki tudott alakulni, vagyis a csecsemőkor után is képesek vagyunk a tejet fogyasztani. A felnőttek nagyjából egyharmada képes meginni a tejet gyomorbántalmak nélkül. Persze vannak olyanok, akiknél laktózintolerancia jelentkezik, és számukra súlyosabb következményekkel jár a tejfogyasztás, de hiba lenne általános érvényűnek tekinteni a felvetést.

A tejfogyasztás nem hogy nem növeli a halandóságot, illetve a szív- és érrendszeri meg betegedések és a cukorbetegség esélyét, hanem számos előnnyel szolgál annak, aki képes megemészteni. Amellett, hogy a tejjel a csontok fejlődéséhez szükséges D-vitamint és kalciumot juttatunk a szervezetbe, kutató fogorvosok a tej egyéb kedvező tulajdonságait is kimutatták. A nem erjedt állapotú tej enyhe bázikus kémhatásának köszönhetően csökkentheti a fogszuvasodást, a fogkőképződést és a szájüreg savas pH-ját.

Mindenki eldöntheti, hogy melyik oldalra áll, mindenesetre reggelire én is egy tál müzlit ettem.

Béki Virág

ELTE-sek a fagyos vulkán csúcsán

A Földgömb-Atacama Expedíció

Négy kalandvágyó és egyben kíváncsi szakember vágott neki február elején annak az összetett expedíciónak, amely során az Atacama-sivatag volt a cél, azon belül is az Ojos del Salado nevű vulkán környéke. A Földgömb az Expedíciós Kutatásért Alapítvány által létrehozott felfedezőút két ütemben valósult meg, mivel 2012 legelején már jártak itt előkészíteni a terepet.

A vulkán jégfoltokkal tarkított sivatagok közül emelkedik ki, a lábánál pedig sós tavak és kopár sófelszínek húzódnak. Aktivitásáról sok mindent nem lehet tudni, szakértők szerint mintegy 30000 évvel ezelőtt volt az utolsó nagy kitörési időszak, azóta csak kisebb volumenű működés volt, az is legutóbb valamikor a középkorban. Ha csak a szilárd tényeket vesszük, akkor az Ojos del Salado a világ legmagasabb tűzhányója. A Mauna Kea ugyan meghaladja a 9000 métert is, ha az óceáni aljzattól mérjük, viszont ebből csak 4205 méternyi kőzet az, ami az óceán szintje felé emelkedik. Így nézve bizony a jelenlegi főszereplő – 6893 méteres magasságával – kenterbe veri a mezőnyt. Az Ojos del Salado vulkán a Puna de Atacama-fennsíkon található, ami az egész Andok legszárazabb területe. A hely se nyugatról, se keletről nem kap számottevő csapadékot, valamint rendkívül hideg légáramlatok törnek be ide. Ennek köszönhetően ez a térség a Föld egyik legextrémebb környezetének számít.

Alapos fizikai és szellemi felkészülést követően a vulkánt 2010-ben mászták meg először magyarok, akkor Nagy Balázs, Nemerkényi Zsombor, Garamszegi Tamás és Bakai Ferenc jutott fel a kráter szegélyénél lévő főcsúcsra. A Földgömb-Atacama Klímamonitoring Expedíció első szakasza során (2012. január 24. és február 9. között) a fő feladatok az állapotfelmérés és a műszerkihelyezés köré csoportosultak. A kutatásvezető dr. Nagy Balázs, aki az Eötvös Loránd Tudományegyetem Földrajztudományi Központjának a vezetője, a Természetföldrajzi Tanszék docense, valamint a *Földgömb* magazin főszerkesztője. Idén február elején újfent három másik társával együtt vágott neki ennek a kalandos utazásnak. Heiling Zsolt (terepi mérnök), dr. Mari László (geográfus, az ELTE Természetföldrajzi Tanszékének oktatója, szintén a magazin munkatársa) és dr. Nemerkényi Zsombor (térképész, a *Földgömb* főszerkesztő helyettese) vállalkozott ismét az útra és a tűzhányó meghódítására.

A 2012-es, előkészítő műveletek során az eszközöket kellett úgy beállítani, hogy két év múlva több tízezernyi pontos és értékes adatot kapjanak. A fő cél, hogy 4200 métertől 6800 méterig öt magassági szintben elemezzék az örökfagy (permafroszt: olyan talaj, ami legalább két éven keresztül fagyott állapotban van) jelenlétét, területi elterjedését és változásait. Emellett kiemelt cél még, hogy elemezzék a magashegyi sivatag aktív és fosszilis felszínformáló folyamatait, kihegyezve a hegyi tavak (ezek tömény sós állóvizek) létrejöttének okaira és a vulkáni kísérőjelenségek (hévizek, gőzfeltörések) környezetalakítást befolyásoló szerepére. A kőkeményre fagyott sziklatalajban rejtették el a mérőműszereket 4200, 5200, 5800, 6750 és 6893 méter magasan egy hegyes rézrúd segítségével. Ugyan a várt -40°C helyett mindössze -15°C várta őket, mégis rendesen meggyűlt a bajuk a talajjal, ami nehezen adta meg magát. Ezeknek a hőmérsékleti adatgyűjtőknek a kiásása és az adatok kiértékelése következik a most elindult „túra" során.

Február 4-én érkeztek meg Santiagóba, Chile fővárosába, ahol igazi nyár, mintegy 30°C várta őket. Aztán, amikor elindultak a vulkán környékére, persze, hogy egy defekt lassította őket. De ez a legkisebb gondjuk, nem is törődtek vele. Összesen 150 kilogrammnyi élelmiszert, és 300 liternyi vizet vásároltak, azzal számításaik szerint kihúzzák az ott töltött időt. A hatalmas hőmérsékletingadozásokkal és flamingókkal kikövezett autóút végén sikeresen megérkeztek az alaptáborba, de egyelőre február 14-ig, péntekig nem történt érdemi munka néhány talajminta vételén kívül.

De pontosan mi is lesz az expedíció szakmai jelentősége? Ezzel a hosszú távú monitoringvizsgálattal, a terepi adatgyűjtéssel, majd feldolgozásával az extrém terület olyan környezeti paramétereiről kaphatunk alapinformációkat, amelyek egyben a klímaingadozás dinamizmusának, következményeinek is jelzői. Voltak már jégfúrások Bolíviában és Mexikóban is, de ezzel a magassággal, ahol jelenleg ők járnak, még senki sem próbálkozott.

A médiában bizonyára mindenki találkozott 2010 környékén a hírrel, hogy egy magyar csapat is sikeresen feljutott az Ojos del Salado legmagasabb bérceire. Azóta számos médium követi nyomon a sorsukat, az expedíció sikerességéért szorítva. Számos együttműködő partnerre leltek, többek között a Magyar Földrajzi Társaságra, az ELTE Természetföldrajzi Tanszékére, chilei egyetemekre, nemzeti parkokra. Persze közülük ki kell emelni a *Földgömb* Magazint, mert – ahogy az expedíció neve is mutatja – ők támogatják leginkább ezt a projektet mind szakmailag, mind anyagilag.

Márciusra várható a visszaérkezésük, amelyet követően – csakúgy, mint korábban – különböző sajtórendezvényeken, beszámolókon lehet meghallgatni az eredmények jelentőségét, illetve természetesen az utazással járó kalandokat, megpróbáltatásokat is.

Addig is a *http://atacama.expedicio.eu* oldalon lehet követni a naponta frissülő bejegyzéseket, amelyek részletesen beszámolnak az aznap történtekről.

Kollár Dávid

Hőt a forró sziklából

A mesterséges földhőrendszer

Bolygónk belső hője felfelé áramlik, majd az atmoszférában elszökik, azonban az emberiség találékonyságának köszönhetően ezt az energiát ki lehet nyerni. A geotermikus energia nagyléptékű hasznosításának egy metódusa az EGS, vagyis a mesterséges földhőrendszer. De vajon milyen következményekkel találhatjuk szemben magunkat bolygónk belső hőjének nagymértékű hasznosítása során?

Ahogy a talpunk alatt egyre mélyebbre merészkedünk a Föld belseje felé, úgy emelkedik a hőmérséklet is. A geotermikus energiafelhasználás során a földkéregben koncentrálódott belső hő kerül hasznosításra. Ebben újratermelődő megoldás rejlik mindaddig, amíg természetes regenerálódásánál kevesebbet veszünk el belőle. A nagyobb beruházásokat követően sokkalta több kerül kitermelésre, mint az jó esetben fenntartható lenne, ilyenkor pedig lokálisan (és ideiglenesen) kimerülhet a földkéreg hőraktára.

A nagyléptékű geotermikus energia kinyerésének egyik metódusa az Enhanced Geothermal System (EGS). 3-6 km-es mélységekbe merészkedve a földkéreg eléri azt a hőfokot, amely a gőzturbina szerkezetek megforgatásához szükséges. A gőzturbinák a túlhevített vízgőzből ipari mértékű villamos áramot képesek előállítani. Az EGS működésének lényege, hogy néhány kilométeres mélységbe a forró sziklába – egy mesterséges furaton keresztül – nagy nyomással hideg vizet (vagy más fluidumot) juttatnak, ahol az olyan hőmérsékletűvé melegszik, hogy geotermikus hasznosításra alkalmassá válik. A nagyjából 200°C-os kőzethőmérséklet elegendő, hogy a besajtolt folyadék felmelegedjen, majd a meglévő repedésrendszer felhasználásával egy szomszédos furatból kitermeljék. A kéreghő ilyen jellegű felhasználására Földünk bármely szárazföldi pontján lehetőség van.

Az EGS rendszernek számos előnye mutatkozik, és az üzemeltetési költsége is rendkívül alacsony. A környezetre és egészségre káros égéstermékekkel, vegyi, nukleáris szennyezőanyagokkal nem terheljük a természetet. Általánosságban a megújuló energiaforrások közül a geotermikus az, amelyik az éjszaka sötétjében, a legsűrűbb ködben, a legádázabb viharban vagy a szélcsendben egyaránt képes a zavartalan működésre. Kiszámíthatósága miatt pontosan előre lehet tervezni alkalmazhatóságát.

A nagymértékű geotermikus energia kitermelése azonban magában rejtheti – nem egyedüli hátrányként – a lokális szeizmikus események sűrűsödését. Az EGS technológia jelenleg kísérleti fázisban tartózkodik, ipari mértékű bevetése még várat magára. Viszont tanulságos esetek állnak rendelkezésre, amelyek felett felelőtlenség lenne elsiklani.

A „The Geysers" San Franciscótól 120 km-re található, a kaliforniai törésvonalak felett elnyúló kb. 100 km^2-es sziklás terület, amelyet megannyi, földkéregből feltörő forró gőzforrás tarkít. Itt létesítették a 350 fúrással rendelkező geotermikus erőműkomplexumot.

Az 1987-es évet követő túlzott kitermelés következtében a sok furat kilehelte gőztartalékait. A generátorokat a hajtóerőként szolgáló gőz hiányában képtelenség volt ugyanolyan tempóban tovább üzemeltetni. Ekkor bizonyossá vált az elősejtés, miszerint a földkéreg vízkészlete korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre. A 2000-es évek elején, hogy fenn tudják tartani a (már csökkentett) kitermelés ütemét, a környék megtisztított szennyvizét kezdték visszszaszivattyúzni az elapadt kutakba. A hideg víz mélybe szivattyúzásával hőmérsékletesés következett be, amely pedig egyenes útként vezetett a kifizetődőnek közelről sem nevezhető áramtermeléshez. Hiába hagytak fel a hideg fluidumos feltöltéssel, a kőzetek újbóli felforrósodása a rossz hővezető képességük miatt a kutatók szerint még 50-300 évig várat magára. Az erőmű azóta is csökkentett teljesítménnyel üzemel.

Az 1990-es évtől kezdve a területen megfigyelt szeizmikus események száma ugrásszerűen megnőtt. Miközben kitermelik a hőenergiát, majd hideg vizet szivattyúznak vissza, a kőzetek a kéregben megrepedeznek. Az apró hasadások felfoghatók mikroszkopikus földrengésekként, ezeket műszerek segítségével detektálni lehet. Ebből természetesen az emberek nem igazán érzékelnek sokat, hiszen a Richter-skála szerint sem érik el a 3-as erősséget. A skála szerinti 4-es magnitúdót 24 szeizmikus esemény érte el. A '87-es csúcskitermelésű évet követően '96-ig fokozatosan visszaesett a termelés, illetve a visszatáplált víz volumene egyaránt. Ennek ellenére a rengések előfordulása – a kezdeti szeizmikus eseményekhez képest – ötszörösére emelkedett. Ezek az energiakitermelés következtében talpunk alatt lezajló folyamatok némi aggodalomra adnak okot.

2006-ban Svájc Bázel városában épült geotermikus erőmű a „Deep-Heat-Mining-Projekt in Basel" nevet viselve 5000 méterrel a földfelszín alól emelte ki a termálvizet, amelyet fűtési hő és elektromos áram előállítására hasznosítottak. A hőenergia óriási távolságra való szállítása kivitelezhetetlen, így általában a városokhoz közel létesítik az erőműveket. Bázel esetében a – 6 MW elektromos áramot és 17 MW hőenergiát termelő – komplexum a város szívében foglalta el helyét. Elővigyázatosságból az objektum közvetlen környezetében folyamatosan monitorozott szeizmométereket helyeztek el. Az erőmű telepítését megelőzően a városban tapasztalt földrengések száma és erőssége elenyésző volt. Az üzem indítását követően a hideg víz mélybe sajtolásával repedések jöttek létre. A rengések a víznyomás növekedésével párhuzamosan a próbaüzem ötödik napjával kezdtek el sűrűsödni. Az erőműtől keletre, számos felszíni rengés is érezhető volt. A szeizmikus rendszer 2006. december 8-án – a Richter-skála szerinti – 2,6-os erősségű rengést jelzett, ezek után a víznyomás csökkentését rendelték el. Mindezek ellenére néhány óra elteltével a várost egy kétszer nagyobb erejű 3,4-es erősségű rengés riasztotta meg, amelyet a föld morajlása is kísért. Az épületekben esett károk nemcsak Svájcban jelentkeztek, hanem a francia és a német területeken is. A biztosítótársaságok közel tízmillió svájci frankot fizettek a károsultaknak.

A mesterséges földhőrendszer csakúgy, mint az összes nagyléptékű energiatermelés a hatalmas lehetőségek mellett kockázatokat is hordoz magában, és ahogy egykoron Shakespeare szavai visszhangoztak: „*A természet ingyen nem adja kincsét.*"

Kőnig Rita

Kutyaharapást szőrével

Mogyoróallergiásoknak mogyorót

Az allergia magában is rémes nyavalya, ezt minden szerencsétlen birtoklója tudja és tanúsíthatja egyaránt. Kiváltképp kellemetlen ezek között is az ételallergia, amely által a nap legkellemesebb és legnyugodtabb percei lesznek zavartak, ha mindig egy adott tápanyag kerülésére kell odafigyelni. Most a mogyoróallergiáról lesz szó.

A betegség eredete

Az allergia napjainkban akár népbetegségnek is nevezhető, rengeteg ember szenved ebben a kórban, amely tulajdonképpen az immunrendszer megbetegedése: annak túlműködése, helytelen funkcionálása. Olyan anyagokra – az ún. allergénekre – való heves védekező reakció, amelyekre egy egészséges átlagember szervezete nem vált ki immunreakciót, azaz nem történik semmi, ha azok a környezetébe kerülnek. Ezzel szemben az allergiásokban az allergének hatására immunválasz indul meg, miután az adott irritáló anyag az IgE-hez kapcsolódott. A kapcsolódás következtében többek között nagy mennyiségben felszabaduló hisztamin, citokinek és prosztaglandinok gyulladásos folyamathoz vezetnek.

A betegségnek attól függően, ki mire és milyen mértékben túlérzékeny, számos fajtája létezik. Az is fontos, melyik szerv(ek)hez jutnak el az allergének, ez is tényező a betegség súlyosságában. Megkülönböztetjük a szénanáthát, aszthmát, bőrallergiákat/bőrirritációkat, ételallergiákat stb. Abban az esetben, amikor az allergének megjelenése nem lokalizált, hanem a szervezet több helyére, akár egészére szétterjednek, anafilaxiás sokk jöhet létre, amely sajnos akár halálhoz is vezethet.

A betegség észlelése elsősorban a beteg tünetei által történik; a gyanú beigazolásához pedig két fő vizsgálatot szoktak a mai orvosok elvégezni. Az egyik a vérvizsgálat, a másik pedig az ún. provokációs vizsgálat, amely során a beteg alkarján apró szúrások által kis mennyiségű allergént juttatnak a páciens szervezetébe, majd kivárják a reakció meghatározott időn belül jelentkező megjelenését, illetve hiányát. Ezek egyértelműen kimutatják a különböző anyagokra való túlérzékenységet. Ezek a már sokat említett anyagok lehetnek nehézfémek, állatszőrök és egyéb állati fehérjék (atka), pollenek (főképp fűfélék), spórák (penész vagy más gombák), gyógyszerek, vegyi anyagok és nem utolsó sorban az élelmiszerek, ahogy a mogyoró is.

Gyógymód: a bevett szokás

Az allergia kezelése kényes téma, ma még nem ismerünk olyan gyógyítási módszert, illetve folyamatot, amely által meg lehetne szabadulni ettől a belső immunrendszeri zűrzavartól, magyarul gyógyíthatatlan. Azonban megelőzése és szabályozása, szinten tartása igen sikeresen fejlődött az évek során, az orvosok ügyesen kezelik ilyen betegeiket.

A hagyományos kezelés tehát elsősorban az egyénre fenyegetést jelentő allergének kerülésében, emellett pedig az immunrendszer felkészítésében, edzésében rejlik. Ez utóbbira több lehetőség is adódik. Gyengébb allergiásoknak megoldást jelenthet kevés antihisztamin szedése vagy egy olyan terápia, amelynek során egyre nagyobb adagban kap abból az allergénből, ami rá nézve kellemetlen. Ezt hiposzenzitivitásos immunterápiának nevezik, és tulajdonképpen a szervezet adaptálódását segíti elő az adott anyaghoz. A leggyakoribb forma pedig a gyógyszeres kezelés – amelybe fokozott mennyiségben a fenti antihisztamin is beletartozik –, ahol a mediátorok gátlásával igyekeznek csökkenteni a felesleges immunreakciókat. Ilyen gátló anyagok lehetnek például: az epinefrin, a kortizol és hidrokortizol, a cyclosporinA vagy a dezloratadin és más antihisztaminikumok.

Alternatív módszerek is léteznek természetesen, nem is kevés. Sok eltérő mérséklő gyógymód és javaslat kering mindenhol: szóbeszédben, interneten stb. Ezek közül a komolyabban is hatásos alternatívák főleg a bőr- és ételallergiára vonatkoznak. A bőrgyógyászok például már rég alkalmaznak fényterápiákat az allergiás pácienseknél. A számunkra most érdekesebb ételallergiát állítólag az inulinnal – amely nagy mennyiségben található meg például a csicsókában – meg is szüntethető. Emellett javasolják a tartózkodási hely közelében termelt méz fogyasztását, mások a csaláncsípésre vagy az akupunktúrára esküsznek.

Új alternatív terápiás módszer

Érdekes kutatás látott napvilágot nemrégiben Camebridge-ben, az Addenbrooke's Hospitalban, amely a sokak által vallott „kutyaharapást szőrével" elven dolgozik és a mogyoróallergia tüneteit és kellemetlen hatásait igyekszik mérsékelni. A kórház által kieszelt módszert sikerrel alkalmazták gyerekeken, akik mogyoróallergiájuktól nap, mint nap szenvedtek, hiszen mint az köztudott, az iparosodott élelmiszertermelésnek köszönhetően nyomokban szinte mindenben található egy mikronnyi mogyoródarabka.

Az új gyógymód tulajdonképpen a fent említett hiposzenzitivitásos immunterápia módszerén alapul. A gyerekeknek ugyanis mogyorót adtak be nagyon kis adagban, tehát pont azt az anyagot, ami számukra erős allergén. Az első kezdő adag így egy mogyoró hetvenedrészének megfelelő fehérjeadag volt. Később ezt lassan és fokozatosan növelték. A gyerekek 84%-ánál hatásos eredményt értek el: hat hónap elteltével már öt szem mogyorót is képesek voltak megenni allergiás reakció nélkül.

A módszer sajnos nem szünteti meg a betegséget és még nem kiforrott, de a pácienseknek reményt adhat és ingerküszöbük növekedésével egy apró gyógyulást.

Solymosi Emőke

Rengeteg RomKafé

Avagy Míves 2.0

A Tűzoltó utcában, a Tűzliliom parkon túl, de a Berzenczey utcán innen található egy kedves kis hely, ahol végtelen – sőt, az innenonnét előkerülő újabbak miatt változó – számú mackó teázik az asztaloknál babák társaságában minden nap reggeltől estig.

A Míves azért kapott egy számot a neve mögé, mert az eredeti Miskolcon található. A fővárosiak nagy örömére nyílt nálunk is egy hely, ahol belépve azt se tudjuk hirtelen, hogy hova nézzünk. A különleges régiségek megtöltenek minden polcot, de a lépcsőn is nehéz lejönni, mert ott is kerülgetni kell őket. Aki arra számít, hogy majd itt kényelmesen megírja a fizika háziját, hát téved: a különös kacatok az asztalról sem hiányoznak, ahová a kávéscsészét is alig lehet letenni. Egyedül mentem, de társaságot leltem egy asztalhoz rögzített etetőszékben ülő mackó személyében.

Egy nagyon kedves lány segített kávét választani. A sajtkrémes-áfonyás visszautasíthatatlan ajánlatnak tűnt. Nem kellett sokat várnom, máris kihozta a csodát: hosszú pohárban, a tejhab tetején valamiféle szárított áfonyareszelékkel, a pohár alján pedig sajtkrém és áfonyaszósz. Szinte felháborítóan túlzás az egész, mégis annyira finom volt, hogy szerintem nem fogom tudni megállni, hogy hamarosan ne igyak újra ilyet. Sietős baráti találkozásokra amúgy is tökéletes időspóroló megoldás: egyben le lehet tudni a desszertet a kávéval.

A Rengeteg RomKafé két helyiségre különül el: ha lejöttünk a kis lépcsőn, egy kisebb szobában találjuk magunkat, amiben még elkülönített gyereksarok is van. Hátrébb viszont egy sokkal nagyobb terem található. Szinte nyitásra mentem, így érthető hogy rajtam kívül más nem volt (leszámítva persze a mackókat), de biztos vagyok benne, hogy este még ennyi hely is kevés lehet.

Jobban körülnézve van itt minden: egy üvegben télire (vagy talán pont hogy nyárra?) eltett felhő-befőtt, ősrégi Singer varrógép, de még BME-s hőtan feladatsor is. Az ülve a derekamig érő ütött-kopott mackó és a betört fejű baba viszont elég ijesztőnek tűnt.

A pontos kínálatot nem tudtam megismerni, de az alap típusú kávékon kívül vannak alkohollal készültek is, ezek 300–700 forint között mozognak. Az általam választott áfonyás csoda 550 forintba került. A forró csokoládék ízvilága igen széles spektrumon mozog: a hagyományosnak mondható mogyorós, karamellás, fahéjason kívül kapható az igencsak megdöbbentő hagymás chipses, valamint tengeri sós is. Éhen sem kell maradnunk, süteményeket is láttam pár asztalra kitéve.

A Facebook-oldalukat böngészve szembesültem vele, hogy amit én ittam még teljesen szimplának mondható. A fotók tanúsága szerint sokkal extrább forrócsokoládé-költemények is készülnek külön kérésre.

Mindenkinek ajánlom, hogy egyszer térjen be!

Vörös Évi

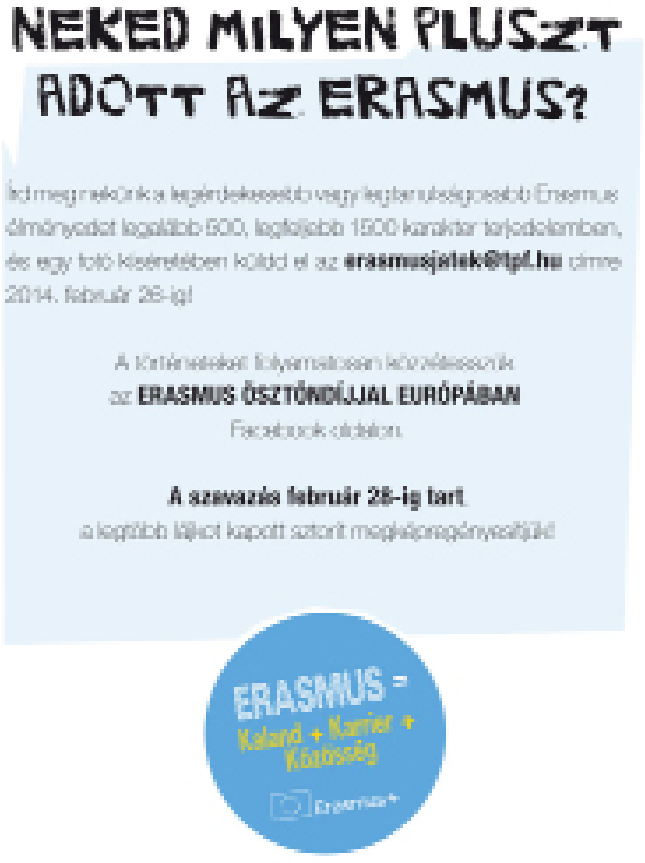

EMLÉKSZEL ERA KALANDJAIRA?
MOST A TE
ERASMUS TÖRTÉNETEDET
IS MEGRAJZOLJUK!

Vissza az őskorba

Croodék

Az elmúlt fél évben animációs filmben nem szenvedtünk hiányt, elég csak a *Gru 2*-re vagy *Repcsik*-re gondolni. De egyikben sem volt eredeti ötlet, mind a kettő folytatásnak tekinthető. Szerencsére a sok rajzfilm között rátalálhattunk Croodékra, a nem mindennapi családra. Lássuk, mi az ő történetük.

Mesénk nem szokványos helyen játszódik, hacsak nem dinoszauruszokról szóló dokumentumfilmet nézünk, ugyanis Croodék kicsiny családja az őskorban él. A família háromgenerációs, ugyanis még a nagymama is velük tengeti mindennapjait, de a veje minden követ megmozgat azért, hogy ezek a napok minél kevesebbre csökkenjenek. A nagyin kívül a család többi tagjának is megvan a maga dilije. Az életük arról szól, hogy megpróbálnak elkerülni mindenféle veszélyforrást, éppen ezért egy barlangban töltik idejük nagy részét, csak néhanapján hagyják el azt. Az apuka eléggé régimódi, mindentől félti a családját, emiatt semmi újat nem próbálnak ki, még a tüzet sem ismerik. A legfőbb szabály: Sose hagyd el a barlangot! Idősebbik lányuk, Eep azonban újszerű, ki akar törni ezekből a határokból, világot szeretne látni, nem pedig egy barlangban leélni az életét. Egy alkalommal, fittyet hányva apja szabályaira, úgy dönt, szétnéz a barlang körül. Ekkor találkozik Guy-jal, az ismeretlen, kísérletező és nem utolsó sorban jóképű fiatal ősfiúval. A fiú merőben más, mint Croodék egész családja, és nyilván nem lesz meglepetés, hogy a lányt ez teljesen elvarázsolja. Ezután egy szerencsétlen véletlen következtében a család kénytelen lesz elhagyni hőn szeretett barlangját, így a lány Guy-jal és családjával együtt nekivághat az ismeretlennek, amit mindig is szeretett volna felfedezni. A történet, ezek után az új, szokatlan dolgok kipróbálásáról, tanulmányozásáról és elsajátításáról szól. Természetesen a fő szál, az apuka és a lánya közti ellentéten alapul. Összevesznek, kibékülnek, majd megint összevesznek, és újra kibékülnek. Ez a szál nem nevezhető szokatlannak, hiszen majdnem minden filmben előfordul, de hát pont ezért ebből sem lehetett volna kihagyni. Ahogy telik-múlik az idő, és a családnak össze kell fognia, hogy együtt túléljék az újdonságokat, az apuka kezdi belátni, lehet, hogy ez az ismeretlennek hitt világ nem is olyan szörnyű, mint amilyennek a barlangból tűnt. Ezzel egyidőben Eep is belátja, hogy apja csak azért hozta a szabályokat, hogy őket megvédje.

A filmről tudni kell, hogy elsősorban rajzfilm, szóval ne várjunk tőle túl sokat, mert nem lesz tele világmegváltó gondolatokkal, de ahogy az lenni szokott, van benne tanulság, jellemfejlődés és persze elmaradhatatlan happy end. Ámulatba ejti a gyerekeket, ugyanis a képzeletbeli helyek színesek, a látvány egyszerűen fantasztikus, a karakterek szórakoztatóak, nekünk, idősebbeknek pedig szuper kikapcsolódást biztosít egy hosszú, fárasztó nap után. A Dreamworksnek hála kaptunk 100 percet arra, hogy egyszerűen kikapcsoljuk az agyunkat és egy jót szórakozzunk.

Bori

THE CROODS (amerikai animációs vígjáték, 2013, 99 perc).
Rendezte: Kirk De Micco, Chris Sanders.
Forgatókönyv: Chris Sanders, Kirk De Micco.
Szereplők: Nicolas Cage (Grug hangja), Ryan Reynolds (Guy hangja), Emma Stone (Eep hangja).
Pontszám: 7/10.

---

2 kaliber

Millió és még egy hasonló filmet láttunk már, nincs már olyan fordulat a sztoriban, amire ne lennénk felkészülve, tudjuk, hogy senki sem az, akinek látszik; mégis minden alkalommal leülünk és végigizguljuk azt a bizonyos százvalahány percet.

A forgatókönyvre nem is pazarolnék túl sok karaktert, két rosszfiú nyélbe üt egy remek üzletet, esetünkben a mexikói drogkartellek egyik fejével. A bonyodalmak ekkor kezdődnek: lehull a lepel néhány tégláról, valakit elárulnak, társak lövöldöznek egymásra, valakit meggyilkolnak és csak azért, hogy igazi legyen a hatás, még egy bankot is kirabolnak.

A jól bevált karaktertípusokon sem változtatott az író. A szerethetően szeleburdi páros agya Bobby (Denzel Washington), ő a terveik szellemi atyja. A duó másik tagja Stig (Mark Wahlberg), a javíthatatlan rosszfiú, aki minden nőre rákacsint, és esetleges kényes helyzetekben a diplomácia helyett inkább a két öklét használja. Van még egy leginkább kedves nagybák csira emlékeztető drogbáró, egy csalfa bombázó, aki nem képes döntést hozni, valamint egy fenyegetőző főnök; szóval minden adott egy jó kis verekedős-maffiózós-rendőrbeépülős élményhez. A műfaj pártolói mindenképp élvezni fogják, de azoknak is ajánlom a megtekintését, akik esetleg vonakodnak az efféle csihi-puhitól.

Miben más a *2 kaliber*, mint a többi hasonló alkotás? Hiszen a történet, a karakterek, a helyszínek, a csavarok, a zenék, sőt, még a poénok is ismerősnek tűnhetnek. Véleményem szerint a dolog nyitja a színészválasztásban rejlik. A két főszereplő között remek az összhang, simán el tudom róluk képzelni, hogy az életben is jó haverok módjára folyton szívatják egymást. Nem mellesleg Mark Wahlberg még mindig képes a vásznon megjelenő, de az előtte ülő hölgyek szívét is megdobogtatni. A mellékszereplők szintén zseniálie sak, Edward James Olmos, mint Papi Greco garantáltan mosolyt csal mindenki arcára, James Marsden pedig jófiús külseje ellenére kiválóan hozza a bunkó, beképzelt katonát.

A Valentin-napi romantika-túladagolásban szenvedőknek biztos kikapcsolódást nyújt ez a kicsit sem rózsaszín akció-vígjáték!

Boldizsár Cili

2 GUNS (amerikai akció-vígjáték, 2013, 109 perc).
Rendezte: Baltasar Kormákur.
Forgatókönyv: Blake Masters.
Szereplők: Denzel Washington (Bobby), Mark Wahlber (Stig), Edward James Olmos (Papi Greco).
Pontszám: 7/10.

Belszíni fejtés

Link-a-pix

Kedves Rejtvényesek! Most, hogy belevágtunk a tavaszi félévbe, a könnyed sudokuk után itt egy nehezebb, ám egyben kreatívabb feladvány számotokra. A link-a pix nevű feladványvány szabályai egyszerűek: számokat láttok egy rácsos mezőn, amelyeket páronként kell majd összekötnötök. Maga a szám azt jelzi, mennyi egységen kell átívelnie az összekötő útnak (beleértve persze a kezdő- és végpontokat, amelyekben a számok szerepelnek). Ha az összes számot felhasználtátok, már csak annyi a dolog, hogy az utakat alkotó mezőket feketére satírozzátok, az üreseket pedig fehéren hagyjátok.

Ezáltal egy kép tűnik elő a négyzetrácson, ezért is izgalmas és élvezetes ez a feladvány. Megoldásként azt a valamit várjuk tőletek egy szóban/szóösszetételben, amit megfejtésként a kép ad. Sajnos nyerteseket ez alkalommal sem tudok hirdetni levelezőrendszerünk meghibásodása miatt. Ennek megoldására azonban új címet hoztam létre nektek, így kérlek titeket, mostantól ide küldjétek a megfejtéseket. Remélem, örömötöket lelitek a rejtvényben és megpihentek általa két nehéz óra között. Kellemes rejtvényfejtést!

subCsibe
nyuzrejtveny@gmail.com

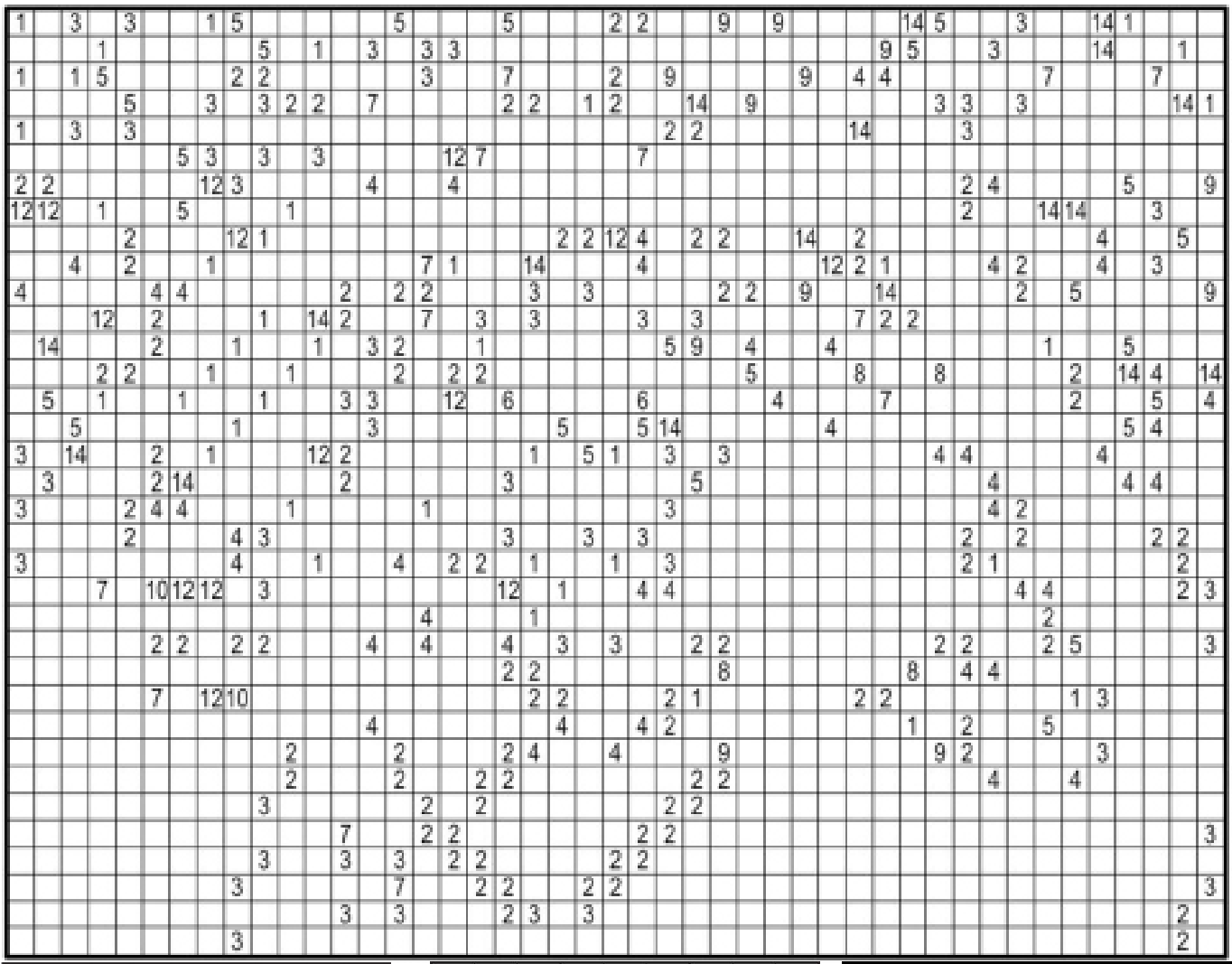

8			7	1	5			4
		5	3		6	7		
3		6	4		8	9		1
	6			5			4	
			8		7			
	5			4			9	
6		9	5		3	4		2
		4	9		2	5		
5			1	6	4			9

1					5			4
	2	3	4		6		5	
							6	
9		4					7	
			5	6	7			
	5					8		3
	4							
	3		7		1	9	8	
2			8					7

		1						
		2		3				4
			5			6		7
5			1	4				
	7						2	
				7	8			9
8		7			9			
4				6		3		
						5		

Te
127,6
Te
127,6
K
39,098
_
S
32,065
N
14,007
Y
88,906
U
238,03
_
Jelentkezz, ha úgy érzed te hiányzol
a Tétékás Nyúz csapatából!
foszerkeszto@ttkhok.elte.hu

ELTE TTK Hallgatói alapítvány 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/c

alapitvany.elte.hu

TÁMOGASD ADÓD

1%-ÁVAL

AZ ELTE TTK HALLGATÓI ALAPÍTVÁNYT!

ELTE TTK Hallgatói alapítvány - egy otthonosabb egyetemért

Alapítva: 1991-ben

Adószámunk: 19652595-2-43

Magyar Külkereskedelmi Bank: 10300002-20327888-00003285

Hallgatói Bolt MÁV pénztár	ECDL tanfolyamok	Jogosítvány Környezet-védelem